

VII.501.211.2020.KŁ

**Pan
SSR Krzysztof Kurosz
Prezes Sądu Rejonowego dla
Łodzi-Śródmieścia w Łodzi**

Szanowny Panie Prezesie!

Do Rzecznika Praw Obywatelskich dotarły informacje o wprowadzeniu w Sądzie Rejonowym dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi rozwiązania umożliwiającego udział publiczności w sprawach przeprowadzanych za pomocą komunikowania się na odległość. Rzecznik Praw Obywatelskich uważa jawność postępowań sądowych za wartość niezwykle istotną. Dał temu wyraz między innymi w wystąpieniu do Ministra Sprawiedliwości z dnia 1 czerwca 2020 r. w sprawie konieczności rozpoznawania spraw w sposób stwarzający możliwość uczestniczenia publiczności, czyli na posiedzeniach sądowych o charakterze jawnym, na które wstęp mają nie tylko podmioty uczestniczące w postępowaniu, ale także osoby trzecie. W swoim wystąpieniu Rzecznik Praw Obywatelskich wskazał, że „bezsprzecznie znajdujemy się obecnie w sytuacji wyjątkowej, która wymaga podjęcia szeregu nadzwyczajnych środków, które mają zapobiec rozprzestrzenianiu się koronawirusa. Zapewnienie pracownikom sądów bezpiecznych i higienicznych warunków pracy jest bardzo ważne, albowiem wartością nadrzędną jest sprawne funkcjonowanie wymiaru sprawiedliwości. Jednakże, wprowadzone ograniczenie jawności rozpraw i brak możliwości wzięcia przez publiczność udziału w rozprawach sądowych nie może zostać uznane za środek adekwatny i proporcjonalny. Dotychczas wprowadzone etapy znoszenia obostrzeń objęły miejsca w których gromadzi się znacznie większa liczba osób”¹. Należy

---

¹ <https://www.rpo.gov.pl/sites/default/files/WG%20do%20MS%2C%201.06.2020.pdf>

wskazać, że wystąpienie dotyczyło udziału publiczności w rozprawach odbywających się w siedzibie sądu.

Zapewnienie jawności rozprawy poprzez udział publiczności w sprawach przeprowadzanych za pomocą komunikowania się na odległość budzi więcej problemów z perspektywy potrzeby ważenia konstytucyjnie chronionych wartości. System udziału publiczności w rozprawach był bowiem zaprojektowany w rzeczywistości w której większość funkcjonujących dziś nowoczesnych technologii i tworzonych przez nie możliwości utrwalania i przekazywania informacji jeszcze nie istniała. Praktyka Rzecznika Praw Obywatelskich wskazuje, że coraz więcej osób skarży się na naruszenie ich autonomii informacyjnej w wypadkach kiedy inne osoby ujawniają np. w mediach społecznościowych ich dane osobowe (również dotyczące wrażliwych sfer ich codziennego życia) lub fakty mogące być uznawane za stygmatyzujące, których źródłem są akta spraw sądowych. Warto wskazać, że takie udostępnienie często następuje bez zapewnienia kontekstu, które jest możliwe na sali sądowej.

Prywatność jednostki jest wartością chronioną konstytucyjnie. Artykuł 47 Konstytucji RP zawiera ogólne gwarancje ochrony prywatności, a art. 51 Konstytucji RP odnosi się bezpośrednio do aspektów ochrony prywatności związanych z przetwarzaniem informacji o jednostce. Jak zauważył Trybunał Konstytucyjny tzw. autonomia informacyjna jednostki, oznaczająca prawo do samodzielnego decydowania o ujawnianiu innym informacji dotyczących swojej osoby, a także prawo do sprawowania kontroli nad takimi informacjami, znajdującymi się w posiadaniu innych podmiotów (wyrok TK z 19 lutego 2002 r., sygn. akt U 3/01). Szczególnie istotny w tym kontekście jest art. 51 ust 2 Konstytucji RP, zgodnie z którym władze publiczne nie mogą pozyskiwać, gromadzić i udostępniać innych informacji o obywatelach niż niezbędne w demokratycznym państwie prawnym. W treści zasady jawności postępowania sądowego (art. 45 Konstytucji RP) zostały bezpośrednio uwzględnione elementy, które powodują z góry jego ukształtowanie jako prawa o zakresie ograniczonym (art. 45 ust. 2 Konstytucji RP) co oznacza, że ustrojodawca zdawał sobie sprawę z istniejącego konfliktu konstytucyjnych wartości. Ustrojodawca wziął pod uwagę konieczność ochrony życia prywatnego stron.

Mając na względzie powyższe, Rzecznik Praw Obywatelskich postanowił zbadać kwestię możliwości zapewnienia standardów prywatności stron i uczestników postępowania

oraz innych osób biorących udział w rozprawach przy udziale publiczności w sprawach przeprowadzanych za pomocą komunikowania się na odległość. Problem ten został już sygnalizowany przy okazji regulacji tzw. rozpraw „odmiejscowionych” w wystąpieniu RPO do Ministra Sprawiedliwości z dnia 2 czerwca 2020 r.²

Mając na względzie powyższe, działając na podstawie art. 13 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy z 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2020 r., poz. 627), zwracam się do Pana Prezesa z prośbą o wskazanie, czy została w Sądzie Rejonowym dla Łodzi-Śródmieścia przeprowadzona analiza wpływu na prywatność przyjętych rozwiązań. Proszę również o informację, jakie widzi Pan Prezes największe problemy przy zastosowaniu dostępnych technologii oraz jakie rozwiązania techniczne oraz proceduralne zostały przyjęte, żeby minimalizować zagrożenia.

Z poważaniem

Stanisław Trociuk

Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich

/-podpisano elektronicznie z upoważnienia RPO/

---

² <https://www.rpo.gov.pl/sites/default/files/Wystapienie%20do%20MS%2C%202.06.2020.pdf>